

VALSTYBINĖ VARTOTOJŲ TEISIŲ APSAUGOS TARNYBA

Biudžetinė įstaiga, Vilniaus g. 25, LT-01402 Vilnius, tel. (8 5) 262 6751, faks. (8 5) 279 1466, el. p. tarnyba@vvtat.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188770044.

Šiaulių apylinkės teismo Šiaulių rūmams

2020-09-09 Nr. 4E-23404

Ieškovas

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba
Vilniaus g. 25, 01402 Vilnius,
kodas: 188770044,
banko rekvizitai: a/s LT59 7044 0600 0152 7853,
AB „SEB bankas“, banko kodas 70440

Atsakovas

Justinas Linkevičius
(*duomenys neskelbiami*)

IEŠKINYS DĖL „JL BALDAI“ RANGOS SUTARTIES SĄLYGŲ

Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso (toliau – Civilinio proceso kodeksas) 49 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta valstybės institucijų teisė įstatymų numatytais atvejais pareikšti ieškinį viešajam interesui apginti. Lietuvos Respublikos vartotojų teisių apsaugos įstatymo (toliau – Vartotojų teisių apsaugos įstatymas) 12 straipsnio 1 dalies 6 punktą įtvirtina, kad Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba įstatymų nustatyta tvarka kontroliuoja sutarčių standartines sąlygas ir ginčija nesąžiningas vartojimo sutarčių sąlygas. Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 32 straipsnio 2 dalis nurodo, jog Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, nustačiusi, kad vartojimo sutarties sąlygos yra nesąžiningos, turi kreiptis į pardavėją, paslaugų teikėją ir pasiūlyti jam per 14 dienų nuo šio pasiūlymo gavimo pakeisti, panaikinti arba nebetaikyti nesąžiningos sąlygos ar sąlygų sudarant sutartis su vartotojais, taip pat nurodyti pardavėjui ar paslaugų teikėjui, kad Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba kreipsis į teismą su ieškiniu ar pareiškimu (skundu) dėl nesąžiningos sąlygos (sąlygų) pripažinimo negaliojančiomis ar pakeitimo, jeigu pardavėjas ar paslaugų teikėjas nevykdys Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos pasiūlymo.

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas 2000 m. birželio 27 d. sprendime *Océano Grupo Editorial ir Salvat Editores (C-240/98 – C-244/98, Rink. p. I-4941)* pažymėjo, kad 1993 m. balandžio 5 d. Tarybos direktyvos 93/13/EBB dėl nesąžiningų sąlygų sutartyse su vartotojais (toliau – Direktyva), 7 straipsnio 2 dalis pripažintoms vartotojų organizacijoms suteikia galimybę kreiptis į teismus, kad šie patikrintų, ar visuotiniam taikymui nustatytos sąlygos yra nesąžiningos, ir prireikus pripažintų jas neteisėtomis, net kai tokios sąlygos nebuvo įtrauktos į konkrečią sutartį.

Europos Sąjungos Teisingumo Teismas taip pat nurodė, jog taip yra todėl, kad tokia nuostata patenka į apsaugos sistemą, „pagrįstą mintimi, kad vartotojas yra mažiau palankioje padėtyje nei pardavėjas ar tiekėjas tiek galimybių derėtis, tiek informacijos lygio atžvilgiu“ ir kad tokia padėtis gali „būti kompensuota tik dėl pozityvaus su sutartiniais santykiais nesusijusių subjektų įsikišimo“.

Direktyvos vienas iš nustatytų tikslų yra apsaugoti vartotojus sutarties nesąžiningų sąlygų atvejais, t. y. asmenys, įsigyjantys prekes ar paslaugas, turi būti apsaugoti nuo pardavėjo ar tiekėjo piktnaudžiavimo galia, ypač nuo vienašališkų tipinių sutarčių ir nuo esminių teisių nesąžiningo neįtraukimo į sutartis. Direktyvoje nustatyti nesąžiningų sąlygų kriterijai buvo perkelti į Lietuvos nacionalinę teisę – į Lietuvos Respublikos civilinio kodekso (toliau – Civilinis kodeksas) 6.228⁴ straipsnį.

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, vadovaudamasi Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 6 punktu, įtvirtinančiu Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos teisę įstatymų nustatyta tvarka kontroliuoti sutarčių standartines sąlygas ir ginčyti nesąžiningas vartojimo sutarčių sąlygas bei siekdama užtikrinti vartotojų teisių apsaugą, išnagrinėjo Justino Linkevičiaus, veikiančio pagal individualų pažymėjimą Nr. SA21-494, „JL Baldai“ rangos sutarties Nr. 2019.02.08 (toliau – Sutartis) sąlygas nesąžiningų sąlygų taikymo požiūriu ir 2019 m. gruodžio 19 d. priėmė nutarimą Nr. 10-2100 „Dėl „JL Baldai“ rangos sutarties sąlygų“ (toliau – Nutarimas). Nutarime Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija konstatavo, kad pagal Civilinio kodekso 6.228¹ straipsnį, vartojimo sutartimi verslininkas įsipareigoja perduoti vartotojui (fiziniam asmeniui, veikiančiam su savo verslu, prekyba, amatu ar profesija nesusijusiais tikslais) prekes nuosavybės teise arba suteikti paslaugas vartotojui, o vartotojas įsipareigoja priimti prekes ar paslaugas ir sumokėti jų kainą. Atkreipė dėmesį, kad Civilinio kodekso 6.672 straipsnis reglamentuoja vartojimo rangos sutarties sampratą, pagal kurią, rangovas (bendrovė) įsipareigoja pagal užsakovo (vartotojo) užsakymą atlikti tam tikrą darbą, skirtą tenkinti buitinius ar asmeninius užsakovo (vartotojo) ar jo šeimos poreikius, o užsakovas (vartotojas) įsipareigoja priimti darbo rezultatą ir už jį sumokėti. Pažymėtina, kad vartotojui su Justinu Linkevičiumi, veikiančiu pagal individualų pažymėjimą Nr. SA21-494, sudarius Sutartį dėl rangos darbų, tarp šalių buvo sudaryta vartojimo rangos sutartis, t. y. tarp šalių susiklostė vartojimo teisiniai santykiai. Atsižvelgiant į tai bei į tai, kad vartotojas su Justinu Linkevičiumi sudaro Sutartį su savo verslu, prekyba, amatu ar profesija nesusijusiais tikslais, ši Sutartis laikytina vartojimo rangos sutartimi, kuriai be bendrųjų rangą ir vartojimo rangą reglamentuojančių nuostatų taikomos ir specialiosios, vartojimo sutartis reglamentuojančios Civilinio kodekso nuostatos. Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos komisija Nutarime nurodė, kad Civilinio kodekso 6.228⁴ straipsnyje numatyta, jog nesąžiningomis laikomos vartojimo sutarčių sąlygos, kurios šalių nebuvo individualiai aptartos ir kuriomis dėl sąžiningumo reikalavimo pažeidimo iš esmės pažeidžiama šalių teisių ir pareigų pusiausvyra vartotojo nenaudai, taip pat minėtame teisės akte pateikiamas pavyzdinis sąrašas standartinių sutarties sąlygų, kurios yra preziumuojamos kaip nesąžiningos vartotojams.

Nutarimu Sutarties 6.3 punkto sąlyga buvo pripažinta atitinkančia Civilinio kodekso 6.228⁴ straipsnio 2 dalies 2 punkto sutarčių nesąžiningų sąlygų nustatymo kriterijų, t. y., kuria netinkamai panaikinamos arba apribojamos vartotojo teisės verslininko ar kitos šalies atžvilgiu tuo atveju, kai verslininkas visiškai ar iš dalies neįvykdo, ar netinkamai įvykdo bet kokius sutartyje numatytus įsipareigojimus, Sutarties 7.3 ir 7.5 punktų sąlygos buvo pripažintos atitinkančiomis Civilinio kodekso 6.228⁴ straipsnio 2 dalies 5 punkto sutarties nesąžiningų sąlygų nustatymo kriterijų, t. y. nustatančiomis neproporcingai didelę vartotojo civilinę atsakomybę už sutarties neįvykdymą ar netinkamą įvykdymą bei Sutarties 9 punkto sąlyga buvo pripažinta atitinkančia Civilinio kodekso 6.228⁴ straipsnio 2 dalies bendrąjį vartojimo sutarčių nesąžiningų sąlygų nustatymo kriterijų, t. y. iš esmės pažeidžiančia sutarties šalių teisių ir pareigų pusiausvyrą bei vartotojo teises ir interesus. Pažymėtina, kad Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, 2019 m. gruodžio 23 d. raštu Nr. 4E-12836 Nutarimo nuorašą pateikė Justinui Linkevičiui ir pasiūlė per 14 dienų nuo Nutarimo gavimo dienos pakeisti, panaikinti ar netaikyti Nutarime nurodytų sąlygų sudarant sutartis su vartotojais, kurios buvo pripažintos atitinkančiomis vartojimo sutarčių nesąžiningų sąlygų nustatymo kriterijus. Taip pat minimu raštu apie priimtus sprendimus Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba Justino Linkevičiaus paprašė informuoti per aukščiau nurodytą terminą, t. y. 14 dienų nuo nutarimo gavimo dienos. Tačiau iki nustatyto termino Justinas Linkevičius nepateikė atsakymo į Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos 2019 m. gruodžio 23 d. raštą Nr. 4E-

12836. Atsižvelgdama į tai, Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba 2020 m. gegužės 8 d. raštu Nr. 4E-11665 pakartotinai kreipėsi į Justiną Linkevičių, siūlydama panaikinti ar netaikyti Nutarime nurodytų sąlygų sudarant sutartis su vartotojais, kurios buvo pripažintos atitinkančiomis vartojimo sutarčių nesąžiningų sąlygų nustatymo kriterijus. Apie priimtus sprendimus dėl pateikto pasiūlymo buvo paprašytas informuoti Valstybinę vartotojų teisių apsaugos tarnybą iki 2020 m. gegužės 25 d., tačiau suėjus numatytam terminui atsakymo iš Justino Linkevičiaus Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba negavo.

Tokiu būdu, Justinas Linkevičius neatsižvelgė į pateiktus siūlymus dėl Sutarties sąlygų, kurios Nutarimu buvo pripažintos atitinkančiomis vartojimo sutarčių nesąžiningų sąlygų nustatymo kriterijus, pakeitimo, panaikinimo ar netaikymo, taigi nesutiko nutraukti viešojo intereso pažeidimo.

Sutarties 6.3 punkte įtvirtinta, jog rangovas įsipareigoja *„Jeigu per šios sutarties 6.2 punkte numatytą garantinį laikotarpį paaiškės, kad darbas atliktas nekokybiškai ir turi defektų, juos pašalinti savo lėšomis per šalių suderintą laikotarpį, kuris negali užsitęsti ilgiau kaip 30 (trisdešimt) dienų nuo tos dienos, kai apie tai informavo Pirkėjas“*.

Minimu Sutarties punktu įtvirtinama, kad tuo atveju, jeigu per garantinį laikotarpį paaiškės, kad darbas atliktas nekokybiškai ir turi defektų, rangovas juos pašalins savo lėšomis. Taigi, iš esmės minimame punkte nustatomas vienas būdas, t. y., trūkumų šalinimas rangovo lėšomis, kuriuo vartotojas galės ginti savo teises, rangovui darbus įvykdžius netinkamai, t. y. pažeidus vartojimo rangos sutartį. Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, pažymėtina, kad rangovui pažeidus vartojimo rangos sutartį, užsakovas savo teises gali ginti ne tik bendraisiais užsakovo, bet ir specialiais – vartotojo teisių gynbos būdais, nustatytais vartojimo rangą ir vartojimo pirkimą – pardavimą reglamentuojančiose teisės normose. Rangovui neatlikus ar netinkamai atlikus vartojimo rangos sutartyje numatytą darbą, užsakovas savo teises gali ginti vienu šių būdų: pareikšti vieną iš Civilinio kodekso 6.665 straipsnyje numatytų reikalavimų; reikalauti pakartotinai ir neatlygintinai atlikti darbus; atlyginti trūkumų šalinimo išlaidas (Civilinio kodekso 6.678 straipsnio 1 dalis); pasinaudoti Civilinio kodekso 6.334 straipsnyje numatytomis pirkėjo teisėmis (Civilinio kodekso 6.680 straipsnis). Pažymėtina, jog pagal šias teisės normas, jei rangovas neatlieka ar netinkamai atlieka vartojimo rangos sutartyje numatytą darbą, užsakovas turi teisę savo pasirinkimu reikalauti alternatyvių jo teisių gynimo būdų, o būtent, kad: darbas būtų atliktas iš naujo, išskyrus atvejus, kai darbo trūkumai yra nedideli arba jie atsirado dėl užsakovo kaltės; kad būtų atitinkamai sumažinta darbų kaina; kad rangovas neatlygintinai per protingą terminą pašalintų darbų trūkumus arba atlygintų užsakovo išlaidas jiems ištaisyti, jei trūkumus įmanoma pašalinti; grąžinti sumokėtą kainą ir atsisakyti sutarties.

Vadovaujantis tuo, kas išdėstyta, darytina išvada, kad tuo atveju, jeigu rangovas netinkamai atlieka vartojimo rangos sutartyje numatytus darbus ir pavyzdžiui, baldai turi defektus, trūkumus, vartotojas turi teisę pasirinkti jo teisių gynimo būdus, nurodytus aukščiau bei rangovas neturi daryti jokios įtakos vartotojo pasirinkimui ar apriboti pasirinkimo galimybę, sutartyje įtvirtinant tik vieną iš Civiliniame kodekse įtvirtintų vartotojo pažeistų teisių gynimo būdų. Atsižvelgiant į tai, aukščiau paminėta Sutarties 6.3 punkte įtvirtinta sąlyga, kurioje įtvirtinamas tik vienas iš Civiliniame kodekse įtvirtintų vartotojo pažeistų teisių gynimo būdų, neatitinka teisinio reglamentavimo, iš esmės pažeidžia vartotojo teises ir interesus, iškreipia teisių ir pareigų pusiausvyrą vartotojo nenaudai.

Sutarties 7.3 punkte nustatyta, jog *„Nutraukus sutartį vienos iš šalių iniciatyva, dėl to, kad kita šalis ilgiau kaip 30 (trisdešimt) dienų nevykdo įsipareigojimų pagal šią sutartį, kaltoji šalis moka kitai šaliai 5 % sutarties kainos dydžio baudą ir apmoka visas pagal šią sutartį patirtas išlaidas“*.

Sutarties 7.5 punkte įtvirtinta, kad *„Nutraukus sutartį PIRKĖJO iniciatyva, ne dėl RANGOVO kaltės, iš jo avansu apmokėtos sumos RANGOVAS išskaito 5 % sutarties dydžio baudą bei grąžina likusią apmokėtą sumą <...>“*.

Sutarties 7.3 punkto sąlyga įtvirtina 5 proc. Sutarties kainos baudą, nutraukus Sutartį vienos iš šalių iniciatyva, dėl to, kad kita šalis ilgiau kaip 30 dienų nevykdo įsipareigojimų pagal

šià Sutartį. Sutarties 7.5 punkto sąlyga įtvirtina vartotojo sutartinę civilinę atsakomybę tais atvejais, kai vartotojas nutraukia Sutartį vienašališkai, nesant rangovo kaltės, nustatant, kad tokiu atveju rangovas iš avansu apmokėtos sumos išskaito 5 proc. Sutarties kainos baudą. Taigi, minimi Sutarties punktai įtvirtina baudines netesybas.

Pažymėtina, kad pagal įstatyminį reglamentavimą, netesybos yra sutarties šalių nustatyta ir sutartyje nurodyta vienkartinė (bauda) arba periodinė (delspinigiai) suma, kurią sutartį pažeidusi, jos nevykdanti ar netinkamai vykdanči šalis privalo mokėti kitai sutarties šaliai (Civilinio kodekso 6.71 straipsnio 1 dalis). Netesybų teisinė prigimtis yra dvejopa. Pirma, jos yra prievolės įvykdymo užtikrinimo būdas, nes skatina skolininką įvykdyti prievolę. Antra, neįvykdžius prievolės netesybos padeda kompensuoti kreditoriaus interesą. Šiuo atžvilgiu netesybos yra laikomos iš anksto nustatytais būsimais kreditoriaus nuostoliais, nereikalingais įrodinėti. Pagal Civilinio kodekso 6.73 straipsnio 1 dalį pareiškus reikalavimą atlyginti nuostolius, netesybos įskaitomos į nuostolių atlyginimą. Taigi Civilinis kodeksas numato tik vieną netesybų rūšį – įskaitines netesybas. Kaip minėta, teismų praktikoje yra laikomasi pozicijos, kad galiojančiame Civiliniame kodekse baudinių netesybų nėra numatyta ir netesybomis siekiama tik kompensuoti nukentėjusios šalies nuostolius, tačiau jos negali leisti nukentėjusiajai šaliai piktnaudžiauti savo teise ir nepagrįstai praturtėti kitos šalies sąskaita. Atkreiptinas dėmesys, kad nagrinėjamu atveju neaišku, koku teisiniu pagrindu ir kodėl būtent tokio dydžio netesybos gali padengti rangovo dėl vartotojo įsipareigojimų nevykdymo ar netinkamo vykdymo patirtas išlaidas.

Be kita ko, pažymėtina ir tai, kad Civilinio kodekso 6.673 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta užsakovo teisė bet kada iki darbo rezultato priėmimo nutraukti sutartį, sumokant dalį nustatytos kainos, proporcingą atliktam darbui. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad užsakovo teisė nutraukti vartojimo rangos sutartį įstatyme nesiejama su rangovo padarytu sutarties pažeidimu, svarbiomis priežastimis ar kokiomis nors kitomis aplinkybėmis, tai reiškia, kad vartotojas rangos sutartyje gali pasinaudoti Civilinio kodekso 6.673 straipsnio 2 dalyje nustatyta teise iki darbo rezultato priėmimo nutraukti sutartį laisva valia, ši užsakovo teisė galioja tol, kol rangovas nėra atlikęs darbo pagal sutartį, rangovui atlikus darbą, užsakovui atsiranda atliktų darbų priėmimo pareiga (Civilinio kodekso 6.662 straipsnis). Kai sutarties nutraukimo pagrindas yra tik paties užsakovo valia (vartotojas tampa nesuinteresuotas rangos darbų rezultatu), jo apsisprendimas, nesusijęs su rangovo padarytu sutarties pažeidimu, sutarties nutraukimo padarinius apima Civilinio kodekso 6.673 straipsnio 2 dalies reguliavimas – užsakovo pareiga apmokėti dalį nustatytos kainos, proporcingą atliktam darbui. Tokiu atveju atlikto darbo kaina turi būti apskaičiuojama atsižvelgiant į konkrečios rangos sutarties sąlygas dėl darbų kainos. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad į rangos darbų kainą pagal Civilinio kodekso 6.653 straipsnio 2 dalies normą įeina ne tik rangovo atlikto darbo atlyginimas, bet ir jo turėtų išlaidų tam darbui kompensavimas. Toks teisinis reguliavimas grindžiamas aplinkybe, kad versliškai tam tikra veikla užsiimantis rangovas turi galimybę visa tai, ko neįdėjo į pradėto užsakymo vykdymą, panaudoti kitam užsakymui, taip išvengdamas nuostolių dėl sutarties nutraukimo. Užsakovas, sumokėjęs atliktos darbo dalies kainą, atitinkamai įgyja teisę į atliktų darbų rezultatą (Civilinio kodekso 6.671 straipsnis). Vartotojo rangos sutarties nutraukimas Civilinio kodekso 6.673 straipsnio 2 dalyje nurodytu atveju nėra jo sutartinių prievolių pažeidimas, todėl sutartį nutraukusiam užsakovui neatsiranda civilinės atsakomybės prievolės, vartotojo garantija šiuo atveju reiškia civilinės atsakomybės išimtį (Civilinio kodekso 6.253 straipsnio 9 dalis). Rangovas tokiu atveju nelaikomas nukentėjusia šalimi, todėl jis neturi teisės reikalauti, kad užsakovas vykdytų sutartį natūra (Civilinio kodekso 6.213 straipsnis), taip pat neatsiranda kitų neigiamų užsakovui sutarties neįvykdymo teisinių padarinių.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta aukščiau, Sutarties 7.3 ir 7.5 punktų sąlygos iš esmės pažeidžia šalių teisių ir pareigų pusiausvyrą ir ekonomiškai silpnesnės Sutarties šalies – vartotojo – teises ir interesus bei nustato neproporcingai didelę vartotojo civilinę atsakomybę už Sutarties nevykdymą ar netinkamą įvykdymą. Be kita ko, nėra aišku, koku teisiniu pagrindu vadovaujantis, Sutarties 7.3 punkte įtvirtinama pareiga kaltajai šaliai atlyginti nuostolius tik tuo atveju, jeigu kaltoji šalis ilgiau kaip 30 dienų nevykdo įsipareigojimų pagal šią Sutartį.

Sutarties 9 punkte įtvirtinta, kad „*Nenugalimos jėgos aplinkybės (stichinės nelaimės, streikai, nepravažiuojami keliai, taip pat medžiagų gamintojui laikinai sustabdžius arba nutraukus reikalingų medžiagų gamybą ir tiekimą ir kt.)*, kurių nė viena sutarties šalis realiai kontroliuoti negali, nukelia šios sutarties sąlygų vykdymą, jeigu šios aplinkybės turi tiesioginę ir esminę reikšmę visos sutarties ar atskirų jos sąlygų vykdymui“.

Minimas Sutarties punktas įtvirtina, kad nenugalimos jėgos aplinkybėmis, be kita ko bus laikomas atvejis, kai medžiagų gamintojas laikinai sustabdys arba nutrauks reikalingų medžiagų gamybą ir tiekimą.

Atsižvelgiant į tai, kas išdėstyta, atkreiptinas dėmesys, kad 1996 m. liepos 15 d. Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimu Nr. 840 „Dėl atleidimo nuo atsakomybės, esant nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybėms taisyklių patvirtinimo“ patvirtintose Atleidimo nuo atsakomybės esant nenugalimos jėgos (*force majeure*) aplinkybėms taisyklėse yra išvardintos aplinkybės, kurios pripažįstamos kaip nenugalima jėga Lietuvoje: „1. karas (paskelbtas ar nepaskelbtas), pilietinis karas, maištai ir revoliucijos, piratavimas, sabotžas; 2. stichinės nelaimės: smarkios audros, ciklonai, žemės drebėjimai, jūrų ar upių potvyniai, žaibai; 3. sproginimai, gaisrai, mašinų, gamybinių pastatų ir kurių nors (arba visų) vidaus komunikacijų sunaikinimas; 4. boikotai, streikai, lokautai, nespirtus darbas kaip streiko forma, gamybinių ar administracinių pastatų užėmimas bei darbo sustabdymas šalies, prašančios atleisti nuo įsipareigojimų, įmonėje; 5. teisėti ar neteisėti valstybės valdymo institucijų veiksmai (išskyrus tuos veiksmus, kurių, remdamasi kitomis sutarties nuostatomis, ėmėsi prašanti atleisti nuo atsakomybės šalis, ir tuos, kurie išdėstyti šių taisyklių 4 punkte); 6. kitos nenugalimos jėgos“. Pažymėtina, kad medžiagų gamintojo laikinai sustabdyta ar nutraukta reikalingų medžiagų gamyba ir tiekimas nėra prilyginami nenugalimai jėgai. Be kita ko, pažymėtina, kad teismų praktikoje pripažįstama, jog nenugalimos jėgos aplinkybes kvalifikuoja tokie požymiai: 1) aplinkybių nebuvo sudarant sutartį ir jų atsiradimo nebuvo galima protingai numatyti; 2) dėl susidariusių aplinkybių sutarties objektyviai negalima įvykdyti; 3) šalis, neįvykdžiusi sutarties, tų aplinkybių negalėjo kontroliuoti ar negalėjo užkirsti joms kelio; 4) šalis nebuvo prisiėmusi tų aplinkybių ar jų padarinių atsiradimo rizikos. Nesant šių kriterijų visumos, faktinės aplinkybės negali būti pripažintos nenugalima jėga. Pagal formuojamą teismų praktiką *force majeure* aplinkybėmis nėra laikoma bloga ekonominė padėtis, tiekėjų veiklos nutraukimas ar stabdymas, *force majeure* besiremianti sutarties šalis privalo įrodyti, kad nenugalimos jėgos sąlygos egzistuoja būtent jos atžvilgiu.

Įvertinus tai, kas išdėstyta aukščiau, darytina išvada, kad Sutarties 9 punkte įtvirtinta sąlyga, vadovaujantis kuria nenugalimos jėgos aplinkybėmis laikoma medžiagų gamintojo laikinai sustabdyta ar nutraukta reikalingų medžiagų gamyba ir tiekimas, neatitinka aukščiau nurodomo teisinio reglamentavimo ir tokiu būdu iš esmės pažeidžiami vartotojo teisės ir teisėti interesai.

Pažymėtina, kad Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 32 straipsnio 2 dalyje įtvirtinta, jog Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, nustačiusi, kad vartojimo sutarties sąlygos yra nesąžiningos, turi kreiptis į pardavėją ar paslaugų teikėją ir pasiūlyti jam per 14 dienų nuo šio pasiūlymo gavimo pakeisti, panaikinti arba nebetaikyti nesąžiningos sąlygos ar sąlygų sudarant sutartis su vartotojais, taip pat nurodyti pardavėjui ar paslaugų teikėjui, kad Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba kreipsis į teismą su ieškiniu ar pareiškimu (skundu) dėl nesąžiningos sąlygos (sąlygų) pripažinimo negaliojančiomis ar pakeitimo, jeigu pardavėjas ar paslaugų teikėjas nevykdys Valstybinės vartotojų teisių apsaugos tarnybos pasiūlymo. To paties straipsnio 3 dalyje nustatyta, jog jeigu viešojo intereso pažeidimas nenutrauktas, Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba kreipiasi į teismą dėl viešojo intereso gynimo.

Atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta aukščiau ir siekdama užtikrinti efektyvią vartotojų teisių apsaugą, Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, vadovaudamasi Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 32 straipsnio 3 dalimi, teikia ieškinį dėl Sutarties 6.3, 7.3, 7.5 ir 9 punktuose įtvirtintų sąlygų pripažinimo nesąžiningomis ir negaliojančiomis.

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba neprieštarauja sprendimo už akių priėmimui, jeigu byloje nebus gautas Justino Linkevičiaus atsiliepinimas į pareikštą ieškinį arba parengiamasis

procesinis dokumentas. Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba neprieštaruoja, kad byla teismas nagrinėtų rašytinio proceso tvarka. Byla bus vedama ne per advokatą.

Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba, atsižvelgdama į tai, kas išdėstyta ieškinyje, vadovaudamasi Civilinio proceso kodekso 49 straipsnio 2 dalimi, Civilinio kodekso 6.288⁴ straipsniu, Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 12 straipsnio 1 dalies 6 punktu bei 32 straipsnio 3 dalimi, teismo p r a š o

Pripažinti Sutarties 6.3, 7.3, 7.5 ir 9 punktuose įtvirtintas sąlygas nesąžiningomis ir negaliojančiomis.

PRIDEDAMA:

1. Medžiagos kopija, pdf formatu, 9 lapai.
2. Medžiagos kopija, 2 adoc formato dokumentai.

Pagarbiai

Direktorė

Neringa Ulbaitė

